

Kora reggel az első fürdőzők találták meg a parton. Szomorúan feküdt a homokban. A hullámok finoman csapkodták. Halott volt. Fehér nadrágja és sötétkék inge már teljesen a testéhez tapadt a sós víztől. A bal lábáról a tenger lemosta a könnyű bőrpapucsot. Rot felügyelő szinte azonnal megérkezett a helyszínre. Felismerte a halottat. Az Esma Han Sultan mecset templomszolgája volt: Ardan Özcan. A holttestet német turisták találták meg. Rot nem tudott németül, sőt utálta a németeket. Valahogy nem bízott bennük. Egy fürdőnadrágos, szalmakalapos férfi ajánlkozott tolmácsnak. Rot undorodott a stréberektől, de nem volt mit tenni. Persze, semmit sem tudtak meg. A németek reggel jöttek ki, hogy ússzanak egyet, amikor észrevették, hogy fekszik valaki a parton. Nem láttak senkit. Rot gyanakodva nézte a kalapost. Nem bízott benne és a tolmácsolásában. Biztosra vette, hogy átveri. Szóval bevítette a kalapost. Jobb híján. Ha semmi mást nem találnak – gondolta –, gyilkosnak ő is jó lesz. Legszívesebben a németeket is bevítette volna, de ismerte a főnökei hozzáállását: külföldieket csak a legvégső esetben lehet. Rot vágyta azt a legvégső esetet, de addig nem tehetett semmit.

A mecset a hadikikötő közelében volt, messze a strandtól. Ardan Özcan pedig egész nap a mecsetben volt, ezt mindenki tudta. Sosem járt sehova, főleg a partnak arra a részére, ahol a nők többnyire fedetlen keblekkel napoztak. A strandon túl pedig a görög halászos tanyáztak, akikkel a törökök köztudottan nem ápoltak túl jó viszonyt. Rot tehát kiment a görög negyedbe.

Volt némi túlzás abban, hogy negyednek nevezték azt az egy házat, ahol a görögök éltek, de mégiscsak így emlegette mindenki. Ráadásul a görögök elnevezésben is több volt a képzelőerőből, mint a valóságból, mivel egyetlen egy család élt csak ott: Apostolos Martakis, akiről azt beszélték, hogy egy vita hevében véletlenül megölt valakit, és amiatt jött el egy napfényes görög szigetről erre a kevésbé napfényes, unalmas Fekete-tenger parti városba. A feleségével érkezett, akiről azt suttogták, hogy valójában az unokatestvére volt, és hogy miatta kellett ölnie. De ez csak pletyka volt, amit a helyiek terjesztettek, és csak annyi valós alapja volt, mint a görög negyed elnevezésnek. Különbösen is, amikor a hullát a parton megtalálták, már sem Apostol Martakis, sem a felesége nem éltek, és a görög negyed egyetlen házában Axia, a lányuk élt a férjével.

Rot felügyelő egyenesen Axia Martakishoz ment. Tanúnak elvitte magával az egyik járőrt. Axia ijedt arccal nyitott ajtót.

– A férjed? – kérdezte Rot.

– Kiment a tengerre – válaszolta a nő.

A házban félhomály volt, alig lehetett látni valamit.

– Megöltek egy embert – mondta Rot.

– Már több mint egy napja, hogy elment – suttogta Axia.

– Nem hiszem – mondta Rot.

Ardan Özcan lakása a mecset közelében volt a negyedik emeleten. A lépcsőház faláról potyogott a vakolat, a korlát az asszonyok szőnyeget szűrítették, a víz meg monoton hangon csöpögött le a földszint kövére. Ardan Özcan felesége nem élt. A fia pedig tengerészként a Sofián szolgált. Legalábbis az egyik szomszéd ezt állította. Rot felügyelő feltörette Ardan Özcan lakásának az ajtaját. Semmit sem találtak, ami előbbre lendítette volna az ügyet. A lakás egyszerű volt, csak a legszükségesebb dolgok voltak benne.

– Kinek állhatott útjában egy ilyen ember? – kérdezte a járőr.

A mecsethez mentek. Néhány férfi már várta őket. Szerintük Ardan Özcan fia Törökországba szökött, és már nem is fog visszajönni soha. Rot szétnézett a mecsetben, de semmi rendkívül nem talált. A férfiak szerint is minden úgy volt, ahogy szokott lenni. Rot érdeklődött, hogy volt-e a mecsetben valamilyen érték, amit itt őriztek. A törökök csak némán néztek a rendőrökre. Nem mondtak semmit. Rot még egyszer megkérdezte, hogy volt-e valamilyen értékes kultikus tárgy, amely esetleg eltűnt.

– Negyven évvel ezelőtt mindent elvittek innen a rend... – mély lélegzetet véve sziszegte az egyik férfi – ... a hatóságok, nem maradt más, csak ezek a szőnyegek.

A görög halászhajója este érkezett meg. A rendőrök már várták. Bevitték az egész legénységet, de Rotot főleg Kostas Martakis érdekelte, Axia férje.

– Ez a Kostas Martakis nem létezik – jelentette az egyik rendőr –, legalábbis semmi nyoma a hivatalos okmányokban.

A tenger sötétebb volt még a megszokottnál is. Hatalmas hullámok csapkodtak. A turistákat azonban ez nem zavarta. A gyilkosságot már rég elfelejtették. Senki sem emlékezett már Ardan Özcanra, csak Rot felügyelő nem tudott éjszakákon keresztül aludni.

Mérhetetlenül bosszantotta ez az ügy. Ha rajta múlt volna, akkor egyszerűen kitiltotta volna az összes külföldi turistát a városból, kijárási tilalmat rendelt volna el már este hat után, a strandot lezáratta volna, a mecsetet pedig átalakította volna rendőrőrsé. Persze, ezek mind csak álmok voltak, mert szó sem lehetett egyikről sem, mivel a főnökei a turistákra, mint aranytojást tojó tyúkra tekintettek, mely folyamatban a strand és a mecset játsszák a fő vonzerőt.

– Ezt hívják turizmusnak – magyarázta a közvetlen főnöke –, és mi itt a rendőrségen szeretjük a turizmust.

– Na és a törökök? – értetlenkedett Rot.

– Ez meg a multikulturalizmus – érvelt a főnök –, és mi azt is nagyon szeretjük.

– Mióta? – fakadt ki Rot.

Mentségére legyen mondva, már gyerekkorában is örületbe kergette a szüleit azzal, hogy állandóan ábécésorrendben pakolta a befőttesüvegeket a kamrában, mert a bürokratikus lelke nem bírta elviselni a barack- és meggyekvárok közti rendetlenséget, sőt, az anyját külön megkérte, hogy a fügelekvárt ne tegye a többi közé, mert náluk a kertben nem terem a füge, így nem is lehet a többi közé vegyíteni. Nem csoda, ha nem sokat értett a turizmushoz és a multikulturalizmushoz.

Axia Martakis a sötét szobában ült. Tudta, hogy mindez miatta történik. Ismerte Rotot. Biztos volt benne, hogy Rot a férje nyakába akarja varni a gyilkosságot. Kopogtak az ajtón, de nem mozdult.

– Nyisd ki az ajtót, én vagyok – szólott egy férfihang.

Axia nem állt fel. Az ajtó nem volt bezárva. A férfi benyitott. Axia a kilincset nézte, ahogy engedelmeskedve a nyomásnak, kimozdult függőleges helyzetéből. Az ajtó kinyílt. Rot állt előtte. Axia nem nézett rá.

– Nem értelek – mondta a férfi csendesen.

Körbenézett. A falak üresek voltak.

– Hova lett a kereszt és a Szent Cirill-ikon? – kérdezte

Axia továbbra is az ajtó kilincsét bámulta.

– Mit tudsz Arkan Özcanról? – faggatta a férfi.

A nő nem mondott semmit.

– Így is jó – mondta nyugodtan Rot.

Napok óta meleg volt. Nem mozdult a szél. A tenger színe egészen fekete volt. Mindenki kábult volt a hőségtől. A helyiek nem mozdultak ki napközben otthonaikból, a turisták pedig tétován bolyongtak a tengerparton.

Az irodában egy rendőr várta Rotot.

– Meg kellene kérdezni a hadsereget – jelentette a főnökének.

– Minek?

– Ha a templomszolga fia ott szolgál, ők tudni fogják.

– Soha nem szolgált a hadseregben – mondta Rot –, felesleges ezzel tölteni az időt. Kostas Martakis? – érdeklődött.

– Hallgat – mondta a rendőr –, mit csináljunk vele?

– Nem találja furcsának, hogy a férjnek ugyanaz a vezetékneve, mint az asszonynak? – mondta elgondolkodva Rot –, és, hogy sehol nincs nyoma annak, hogy létezne Kostas Martakis.

A rendőr nem mondott semmit. Rot idegesen kopogott az ujjával az asztalon.

– Hallott maga Esman Hanról?

– A mecsetről?

– A szultán lányáról.

A rendőr értetlenül nézett Rotra.

– Készítsék elő Kostas Martakis beismerő vallomását – mondta Rot –, én addig begyűjtöm a bizonyítékokat.

Azt pletykálták, hogy a törökök rejtegetnek valamit. Ez a mendemonda évtizedek óta tartotta magát. De hogy mit is, azt senki sem tudta, csak annyit, hogy az a valami valahol a mecsetben van. Annak idején mindent felforgatott a rendőrség, de semmit sem találtak. A helyiek szerint a szultán lánya ajándékozott a közösségnek egy értékes drágakövet, a rosszabb időkre gondolva. A rosszabb idők el is jöttek, azonban a közösség vénjei félve őrizték Esma Han ajándékát. Legalábbis ezt mesélték a kikötői emberek.

Rot szerint minden tengerparti településen él valamilyen hasonló legenda titkos kincsekről, amit generációk adnak át egymásnak, de amiben maguk sem hisznek igazán. De mit tudhat Rot, hiszen életében először harmincöt éves korában látott tengert.

Rot szerette Axia Martakist. Mindennél jobban, és nem tudta megbocsátani neki az árulását. Egy este találkozott vele a parton, nem sokkal azután, hogy ebbe a városba érkezett. Akkor még nem nagyon ismerte ki magát, így azt sem tudhatta, milyen könnyen születnek és múlnak el az örök szerelmek a tenger hullámai mellett.

Axiának imponált az idegen férfi odaadása, de közben megismerkedett Gerharddal is, akinek szőke haja és égszínké szeme teljesen elvette a lány eszét. Rot azonnal letartóztatta a férfit, amiből hatalmas botrány kerekedett. A főnöke kivörösödött fejfel verte az asztalt, és üvöltött. Rot garázdasággal vádolta Gerhardot, de a főnöke szerint az, aki ötcillagos szállodában lakik, és az apja magas rangú diplomata, csak rendkívüli esetekben lehet garázda. Rot megtanulta a leckét. Utána már óvatosabban bánt Axia Martakis udvarlóival. Rájött, nem érdemes túl nagy jelentőséget tulajdonítani nekik, mert amilyen hamar jönnek, olyan hamar múlnak is el ezek a fellángolások. Azonban egy nap felbukkant Özil Özcan.

A szultán lánya, Esma Han, egy zafirkövet ajándékozott a mecsetnek. Ezt az imafülkében rejtették el a falban. Az imafülke keleti részén az egyik téglá mögött titkos rejtekhely volt. Ott tartották Esma Han ajándékát. Rot jól tudta ezt. Axia mondta el neki.

Axia számára minden Özil Özcanal kezdődött, aki Isztambulból jött vissza, ahova az apja kívánsága szerint a Koránt ment tanulmányozni. Csakhogy Özilnek nem sok kedve volt a szent tanokhoz, így inkább belevetette magát az életbe: volt kidobófiú éjszakai bárokban, kereskedő a bazárban, matróz, és még ki tudja, mi minden. Rendszeresen írt apjának, aki semmit sem sejtett az egészből, mert Özil olyan szépen és meghatóan írta le a Korán tanulmányozása során átélt lelki fejlődéseit, hogy az otthoni mecset közössége rendszeresen sírva fakadt sorai felett. Aztán egyszer csak megunt az egészet, és hazajött. Mindent bevallott az apjának, és kijelentette, hogy ha már tudós nem is lesz, azért szegyényt sem fognak vele vallani, mert rengeteg terve van, amelyeket meg is fog valósítani hamarosan. Özil csak arra nem számított, hogy megismerkedik a görög lánnyal.

Rot mindenre elszánt volt. Nem érdekelte semmi. Mindent kinyomozott Özilről és törökországi tartózkodásáról. Nem habozott minden egyes frissen szerzett információt azonnal a lány tudomására hozni. Azonban Axiát ez nem érdekelte. Rot akkor arra gondolt, hogy vár, és mint ahogy korábban a szezon végére a lány szenvedélyes szerelmei is elmúltak, úgy ennek a szerelmi örületnek is vége lesz. De nem így történt. Ekkor Rot elment Apostolos Markalishoz, és mindent elmondott neki.

Apostolos sötét pillantásokkal méregette Rotot, nem szerette a rendőröket. Rot, hogy hatásosabb legyen a mondókája, hosszasan ecsetelte, hogy a törökök mennyi rosszat követtek el a görögök ellen a történelem folyamán.

– Nem érdekel a történelem – mormogta Apostolos.

– De a lánya igen – vágta rá Rot.

Apostolos erre semmit sem mondott, csak lassan simogatni kezdte a szakállát, és óvatosan a bal zsebébe nyúlt, ahol minden körülmények között a bicskáját őrizte. Nem állt szándékában előhúzni, mivel már túl volt azon a koron, amikor az emberek meggondolatlanul cselekszenek. Rot ekkor más oldalról fogott bele Apostolos meggyőzésébe. Finoman utalt rá, hogy senkinek sem lenne jó, ha ő megkeresné a görög hatóságokat régi ügyek firtatásával. Apostolos Martakis erre kiegyenesedett, mélyen Rot szemébe nézett.

– Csak keresse nyugodtan – mondta nem túl barátságosan.

Rot dühöngve jött el. Rádadásul Axia még jobban megharagudott rá, és egyáltalán nem volt hajlandó vele szóba állni. Aztán Özil Özcan egy nap eltűnt. Senki sem hallott róla. Axia néhány hétig kisírt szemekkel járkált, majd ő is elutazott. Azt mondták, Krétára ment a rokonaihoz.

A legénységet néhány nap múlva kiengedték a kalapos férfival együtt. Csak Kostas Martakist tartották bent. Őellene vádat emeltek. Rot főnökei elégedettek voltak. Minden tekintetben megoldott volt az ügy: a rendőrség hatékony volt, a turisták nyugodtak. Az idény végén, amikor már mindenki elutazott, Kostas Martakist is elengedték a megfelelő bizonyítékok hiányában.

A part kihalt volt. Szeptember végén már senki sem maradt a turisták közül. A víz is hideg volt már ilyenkor, mert ezen a vidéken az ősz mindig hamarabb érkezett. Kostas Martakist azonban nem érdekelte. Meztelenre vetkőzött, és bement a vízbe. Mintha rituális fürdőben lenne, alámerült. Nem hunyta be a szemét, akarta látni a vízi világot. A tengerfenék sötétén villogott, egy medúza úszott felé óvatosan. Ezután ment csak a mecsethez, amely most is zárva volt. A férfi egy kulcsot vett elő, és bement egyenesen az imafülkéhez. Meglazította a téglát, amely engedelmesen fordult ki a helyéről. Benyúlt a rejtekhelyre. A zafir nem volt ott. Mindent végigtapogató, de nem volt ott. Helyette azonban egy borítékot talált.

Axia a sötét szobában ült, és a kilincset nézte. A férje mindig nesztelen léptekkel érkezett, mint most is. Axia csak az látta, hogy a kilincs elmozdul a helyéről.

– El kell mennünk innen – mondta a férfi. – Rot sosem fog békén hagyni.

Körbenézett. Csomagok voltak mindenfelé. A ház üres volt.

– Tudom – mondta a nő –, már mindent előkészítettem. Apád dolgait is – tette hozzá.

Azt mondták, hogy Isztambulba mentek, mások meg, hogy Krétára. Egy biztos, Ózil Özcan sosem olvasta el Rot levelét, hanem inkább bedobta a tengerbe.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Magyary Ágnes

Látó Szépirodalmi Folyóirat